

Summary

N.V. Kazakova

Legislative basis for children and youth unions' activity in Ukraine

Effective social activity of young people in Ukraine depends on teacher's comprehension of the work of youth unions. The indispensable condition for the effective functioning of this process is working out the mechanisms of educational activity in children and youth organizations. It demands the intensive study and analysis of the legislative basis of their activity.

Key words: *children and youth unions, legislative basis for the children and youth unions' activity.*

Дата надходження статті

„22” жовтня 2008 р.

УДК 371.134:355.231

В.В.КОРНІЄНКО,

*співробітник Служби безпеки України
(м.Київ);*

Г.М.АРТЮШИН,

*кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Київ)*

Проблеми та шляхи вдосконалення професіоналізму викладачів вищих навчальних закладів СБ України

На основі використання сучасних підходів до освіти та її розвитку в демократичному суспільстві розглядаються проблеми професіоналізації викладачів вищих спеціальних військово-навчальних закладів СБ України та підвищення їх педагогічної майстерності як важливої складової системи підготовки фахівців для Служби безпеки України. Особливу увагу приділено аналізу професійних та психолого-педагогічних якостей викладачів вищої школи, а також умовам і напрямкам їх формування й розвитку.

Ключові слова: *професіоналізм, готовність до педагогічної діяльності, вища військова спеціальна освіта, професійна педагогічна діяльність викладача вищих військових спеціальних навчальних закладів.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Одним із пріоритетних напрямків політики національної безпеки України є підвищення рівня професіоналізму співробітників, які захищають національні інтереси. Шляхи виконання цього завдання визначені в Концепції реформування Служби безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 20 березня 2008 року №249/2008. Метою реформування Служби безпеки України є створення ефективної, динамічної та гнучкої в управлінні, укомплектованої високопрофесійними фахівцями, забезпеченої сучасними матеріальними й технічними засобами спеціальної служби, приведення завдань, функцій і напрямів її діяльності у відповідність із сучасними потребами забезпечення національної безпеки в сфері державної безпеки, захисту людини й громадянина, суспільства й держави від зовнішніх і внутрішніх загроз у контексті реалізації державної політики національної безпеки та інтегрування в європейські безпекові структури. А щодо кадрового забезпечення реформування Служби безпеки України запровадити ефективний механізм добору та комплектування кадрами органів Служби безпеки України, їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, професійного зростання та просування по службі, психологічного забезпечення їх діяльності, збереження високопрофесійного кадрового потенціалу, удосконалити систему професійно-кваліфікаційних вимог до співробітників Служби безпеки України [11]. Згідно ст. 22 Закону України „Про Службу безпеки України” для забезпечення професійної освіти кадрів Служба безпеки України створює відповідні навчальні заклади й здійснює в них підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації спеціалістів для Служби безпеки України у відповідності до Закону України „Про освіту” та інших актів законодавства [3].

У контексті викладеного практична реалізація поставлених завдань значною мірою обумовлюється станом системи освіти та її спроможністю готувати фахівців нової генерації, з інноваційним мисленням, для всіх рівнів і ланок управління.

Широка демократизація політичних і суспільних процесів у нашій державі докорінно змінила ціннісні критеріальні підходи як до цивільної та військової освіти, а також, і до спеціальної (оперативно-розшукової), визначаючи її як сферу створення оптимальних умов для розумового, почуттєвого, практичного та психологічного розвитку особистості [1, 27]. У формуванні особистості майбутнього

фахівця, його світогляду, професійних якостей провідну роль відіграє викладач вищого навчального закладу. Відповідно згаданих вище завдань реформування Служби безпеки України викладацький склад, що відповідає за формування професіоналізму вітчизняних кадрів органів безпеки, сам має відзначатись високим професіоналізмом. Отже, дана стаття присвячена проблемам та шляхам вдосконалення професіоналізму викладачів вищих військових спеціальних навчальних закладів.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... На сьогодні проблемі професіоналізму присвячено досить багато праць у галузі психології праці, акмеології, професійної підготовки. У ряді досліджень розглянуті різні сторони педагогічної праці, особистості педагога та його діяльності, зокрема вітчизняними дослідниками активно розглядаються питання педагогічної майстерності (Є.С.Барбіна, І.А.Зязюн, Н.В.Кузьміна), педагогічної творчості (В.І.Загвязинський, В.А.Кан-Калик, С.О.Сисоева), педагогічної культури (Є.В.Бондаревська, І.С.Якиманська). Цілісна теоретична модель змісту, структури та системоутворюючих чинників педагогічного професіоналізму представлена в монографії Н.В.Гузій [2]. Разом з тим, на сьогодні слабо дослідженими залишаються проблеми професіоналізму викладачів вищих навчальних закладів, особливо в окремих сферах спеціальної військової освіти.

На жаль, доводиться визнавати, що на сьогодні фігура викладача вищого військового спеціального навчального закладу, проблеми його підготовки та підвищення кваліфікації обійдені увагою. По-перше, не здійснюється на всіх рівнях належний підбір кадрів на науково-педагогічну діяльність, які б відповідали вище зазначеним характеристикам викладача. По-друге, не здійснюється належна підготовка й підвищення кваліфікації викладачів як із боку керівництва кафедр, навчально-методичних відділів, факультетів, навчальних закладів. По-третє, не всі педагоги готові працювати в нових умовах, що пояснюється низкою об'єктивних і, особливо, суб'єктивних причин. Тому, на нашу думку, і для педагогічних колективів вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України актуальним є твердження, висловлене міністром освіти й науки України на адресу цивільних освітян: „Нагальна проблема, що потребує кваліфікованого розв'язання, – повна неготовність багатьох педагогів і тих, хто ще навчається, працювати в нових гуманістичних категоріях, і в тих технологіях, які потрібні для того, щоб зорієнтувати дитину на саму себе й на інших дітей” [4, 20].

Формулювання цілей статті... У даній статті буде здійснений аналіз сучасних проблем забезпечення педагогічного професіоналізму викладачів ВНЗ СБ України, окреслені можливі шляхи його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу... Навчання у вищих військових спеціальних навчальних закладах СБ України відбувається на дуже високому рівні складності, однак при цьому створюються умови для формування атмосфери довірливості та варіативності навчального процесу з урахуванням індивідуальних особливостей і схильностей до оволодіння професією. У зв'язку із цим змінюється й функція викладача вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України. Його діяльність набуває управлінської спрямованості щодо саморозвитку тих, що навчаються, створення для цього сприятливих умов, формування й динамічного розвитку потреб і здібностей суб'єктів навчального процесу [4, 11].

Викладач – не лише професія, суть якої полягає в трансляванні знань, але й висока місія створення особистості та утвердження людини в людині. Викладача мають характеризувати висока компетентність у своїй галузі знань, відповідальність та активність, гуманістична спрямованість, інтелігентність, духовна культура, бажання й уміння працювати разом з іншими, професіоналізм, інноваційний стиль науково-педагогічного мислення, готовність до прийняття творчих рішень, потреба в постійній самоосвіті, фізичне й психічне здоров'я, професійна працездатність.

Основними компонентами готовності до педагогічної діяльності є професійна самосвідомість, ставлення до діяльності, чи настанова (для ситуаційної готовності), мотиви, знання про предмет та способи діяльності, навички й уміння практичного втілення цих способів, а також професійно значущі якості особистості [1].

Якщо школярів та студентів навчають люди, яких готують для цього в університетах чи педагогічних вищих навчальних закладах, то слухачів і курсантів вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України, як це не парадоксально, – люди, більшість з яких цьому не навчалась. У вищих навчальних закладах Міністерства оборони України здійснюється підготовка військових викладачів у Військовому гуманітарному інституті Національної академії оборони України, але це теж не може заповнити цієї прогалини, оскільки вона в змозі охопити лише невелику частину спектра педагогічних спеціальностей блоку гуманітарних дисциплін.

Усталилася точка зору, згідно з якою кожен, хто накопичив певний багаж знань і досяг певних результатів у тій, чи іншій сфері діяльності (юридичної, мовної, оперативно-розшукової, військової, слідчої), може викладати у вищому військовому спеціальному навчальному закладі СБ України. Така позиція помилкова. Характер і складність проблем вищої школи та її реформування потребують високого

рівня культури викладача, глибокого розуміння ним сутності, і специфіки педагогічного процесу у вищому військовому спеціальному навчальному закладі СБ України та завдань, що стоять перед ним.

Основними особливостями професійної педагогічної діяльності викладача вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України можна вважати:

- всебічність підготовки фахівців для СБ України, спрямованість їх на успішне оволодіння озброєнням і військовою технікою, формування необхідних морально-бойових якостей та психологічної готовності до майбутньої служби;
- діяльність у специфічних умовах середовища та відповідній системі взаємовідносин;
- висока відповідальність за якість навчально-виховного процесу та ефективність проведення наукових досліджень;
- особистісно зорієнтований характер педагогічної діяльності, необхідність урахування психолого-фізіологічних особливостей, потреб і здібностей тих, хто навчається;
- застосування широкого спектра засобів педагогічного впливу, особистий приклад, зрілість і виваженість;
- необхідність постійної оцінки якості педагогічної діяльності та її корегування відповідно до обставин і завдань, які мають динамічний характер.

З викладеного вище та завдань, розглянутих у [1], випливає потреба застосування нових педагогічних технологій підготовки фахівців для СБ України, переходу від монологічних форм викладання до діалогу, навчальної, наукової та духовної співпраці з тими, хто навчається, посилення акценту на їх творчу самостійну діяльність, підвищення активності в навчанні. Усе це висуває підвищені вимоги до педагогічної діяльності викладача, яка значно меншою мірою, ніж змістова підготовка, є предметом цілеспрямованого формування та уваги на всіх рівнях керівництва вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України та Служби безпеки України, і не набула ще характеру постійної спрямованості в підготовці та підвищенні кваліфікації викладача як фахівця в галузі навчання й виховання, здатного керувати педагогічним процесом, творчо й результативно вести пошук у сфері спеціальної освіти.

Проблемам професійного становлення викладача, аналізу та підвищення його педагогічної майстерності присвячено значну кількість наукових праць [6-8; 10]. Педагогічна майстерність у них розглядається як комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної педагогічної діяльності. До її складових належать [7, 10-16]: гуманістична спрямованість (інтереси, цінності, ідеали); професійне знання (знання предмета й методики його викладання, педагогіки та психології); педагогічні здібності (комунікативність, перцептивні здібності, динамізм, емоційна стійкість, оптимістичне прогнозування, креативність); педагогічна техніка (уміння керувати собою, уміння взаємодіяти).

На думку М.Й.Станкіна, в педагогічній майстерності виділяють експресивні, дидактичні, перцептивні, науково-педагогічні, авторитарні, комунікативні, особистісні, організаторські, конструктивні, мажорні (оптимізм, гумор), психомоторні здібності педагога, а також уміння розподіляти й концентрувати увагу [10, 12]. Важливою складовою майстерності військового педагога є його професійна спрямованість, яка передбачає інтерес до професії викладача, педагогічне покликання, професійно-педагогічні наміри та схильності [10, 36].

Отже, у проблемі професіоналізації особистості викладачів вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України можна виділити два аспекти: професійний (оперативно-розшуковий, юридичний, слідчий, військовий, мовний) та психолого-педагогічний. При цьому йдеться не про часткові вдосконалення, а про систему заходів, цілісну концепцію професіоналізації, яка нагально висувається вимогами часу.

На відміну від інших сфер діяльності, де фахівці, як правило, мають базову освіту, що відповідає їх професії, система професіоналізації викладачів вищого військового спеціального навчального закладу СБ України має враховувати невідповідність їх базової (найчастіше військово-спеціальної, технічної, гуманітарної) освіти професійній педагогічній діяльності. Ця система повинна забезпечувати формування, а часто й зміну поглядів, настанов, цінностей і стереотипів спеціально-військово-педагогічної діяльності на основі безперервного й глибокого вивчення досягнень психології та педагогіки вищої (оперативно-розшукової, юридичної, військової, мовної) школи, а також реалізації досвіду, засвоєного в практиці викладання конкретної навчальної дисципліни.

Такий акцент не повинен послаблювати оперативно-військово-професійну підготовку викладача. Навпаки, вивчення сучасних підходів, форм, способів і засобів навчання примушує його мислити професійно та вдосконалюватись не лише в сфері навчання, але й у відповідній оперативно-військово-професійній галузі. Брак у викладача достатніх знань із психології та педагогіки вищої військової школи перешкоджає осмисленню ним недоліків у своїй роботі, формуванню потреби в поповненні оперативно-військово-професійних знань і вдосконаленні вмінь та призводить до гальмування, або навіть зупинки в

розвитку педагога. Справедливо зазначено К.Д.Ушинським, що вчитель живе доти, доки він учиться, але як тільки він перестає вчитися, у ньому вмирає вчитель.

Якими ж професійними знаннями, уміннями, навичками, досвідом і якостями повинен володіти викладач вищого військового спеціального навчального закладу СБ України?

1. Викладач повинен мати поєднану із творчістю високу професійну ерудицію, насамперед у тій навчальній дисципліні, яку він викладає.

2. У викладача повинна бути здатність системного підходу до аналізу, осмислення й розв'язання наукових проблем, а також критичного сприйняття результатів, уміння широко мислити, орієнтуватися в питаннях теорії та практики.

3. Викладачеві мають бути характерні організаторські здібності: уміння збирати навчальну інформацію, готувати й приймати рішення, планувати й конструювати навчальну роботу на основі зібраної інформації, формулювати мету й завдання навчальної роботи, забезпечувати її виконання, контролювати, оцінювати та корегувати результати навчальної діяльності.

4. Важливим аспектом сучасної військової справи є військова дисципліна, обов'язкова для військового фахівця будь-якого профілю, у тому числі й для викладача.

5. Надзвичайно важливою характеристикою професіоналізму будь-якого викладача вищого військового спеціального навчального закладу СБ України, особливо викладача з військової справи та спеціальної фізичної підготовки, є вміння подати особистий приклад володіння озброєнням та військовою технікою, прийомами рукопашного бою, здатність навчати за принципом „роби, як я” замість „роби, як я сказав”.

6. Справжній професіоналізм викладача неможливий без комп'ютерної грамотності, уміння користуватись комп'ютером при виконанні наукових, оперативних-розшукових і слідчих завдань.

7. Обов'язковим елементом професіоналізму має бути його спрямованість на наукові засади організації праці, яка забезпечувала б максимальні кінцеві результати за мінімальних витрат. При цьому йдеться про застосування інформаційних технологій, обчислювальної та ергономічної техніки.

Стосовно психолого-педагогічного аспекту професіоналізму викладача вищого військового спеціального навчального закладу СБ України реформа освіти висуває такі основні вимоги:

1) надавати перевагу педагогічній творчості перед звичними, але нерідко застарілими педагогічними поглядами; із кращих зразків передового досвіду конструювати не рецептуру, а ідею для подальшого її трансформування до конкретних умов та власної педагогічної практики;

2) підвищувати світоглядну й гуманітарну спрямованість педагогічного процесу; поєднувати засвоєння світоглядних знань із виробленням уміння самостійно аналізувати складні явища суспільного розвитку та творчо застосовувати різноманітні наукові методи в професійній і суспільній діяльності;

3) здійснювати рішучий поворот від масового до індивідуального навчання; забезпечувати єдність психологічного й педагогічного підходів до того, хто навчається, бачити в ньому не об'єкт впливу, а суб'єкт співробітництва й співтворчості; головну мету вбачати в розвитку та професіоналізації особистості того, хто навчається;

4) усвідомлювати, що найбільшу цінність має самовизначення того, хто навчається; сміливіше переходити на навчання за індивідуальними планами; удосконалювати організацію, методичне й дидактичне забезпечення самостійної роботи тих, що навчаються, спираючись на перспективні підходи, форми, методи та засоби навчання; розвивати творчі здібності тих, що навчаються; одним з основних способів такого розвитку вважати залучення тих, що навчаються, до наукових досліджень;

5) забезпечувати формування фахівців широкого профілю, які раціонально поєднували б глибокі фундаментальні знання із ґрунтовною й системною практичною підготовкою, спрямованою на конкретну професійну діяльність;

6) комп'ютеризацію педагогічного процесу перетворити в надійний засіб його всебічної інформатизації, інтенсифікації та підвищення якості й ефективності;

7) докорінно поліпшувати роботу з виховання тих, хто навчається, долати відрив її від життя; створювати й підтримувати культ навчання, обстановку боротьби за знання; добиватися підвищення виховної ролі особистості та колективу;

8) відмовлятися від усього стереотипного й негативного, але не захоплюватися копіюванням досягнень зарубіжної педагогічної думки та практики; ретельно зберігати, враховувати й примножувати національний досвід [9; 12].

Реалізація перелічених вимог потрібна для підвищення професіоналізму й ефективності роботи викладачів в інтересах удосконалення педагогічного процесу у вищій оперативно-військовій школі та професіоналізації тих, хто в ній навчається. Важливо, щоб у кожного викладача було розуміння цих вимог і прагнення вдосконалювати свою діяльність, а також уявлення про те, як цього можна досягти.

Якими ж мають бути основні умови та шляхи реалізації названих проблем?

Провідна роль у будь-якій людській діяльності, у тому числі й у тій, що розглядається, належить психологічному стану людей, так званому людському фактору. Тому важливим є формування системи

моральних і матеріальних стимулів, які сприяли б реалізації перелічених вимог і виключили б психологічні причини їх неприйняття.

Велику роль у цьому відіграють педагогічні колективи та їхнє керівництво. Де кожен член колективу усвідомлює свою роль, права й готовий надати допомогу в будь-якій справі своєму товаришу та прийняти її від інших, де добре стимулюється зростання оперативної-військово-професійної та педагогічної майстерності, де створюється культ майстерності, там якість та ефективність педагогічного процесу високі, а навчально-виховні проблеми розв'язуються успішно. Тому формування необхідного психологічного клімату в педагогічному колективі – важливе державне й суспільне завдання.

Серйозним напрямом професійного становлення науково-педагогічних колективів у вищих військових спеціальних навчальних закладах СБ України є підвищення вимог до відбору та ротації викладачів. У вищих військових спеціальних навчальних закладах СБ України мають працювати кращі фахівці, які повною мірою відповідають найвищим професійним вимогам. Такий відбір повинен бути систематичним, комплексним, демократичним, конкурсним. І головне, щоб оперативний співробітник органу чи підрозділу СБ України, якого підбрали й кому запропонували перейти на викладацьку роботу, нічого не втрачав після переведення до вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України. Назріла потреба в нормативних документах, які мають регламентувати цей процес.

Другим важливим напрямом професійного становлення викладачів слід вважати всебічну оперативну-військово-професійну та психолого-педагогічну освіту й самоосвіту. Цей процес повинен бути неперервним і постійним. Треба пам'ятати, що знанням і освіті немає меж.

До складу самостійної роботи з підвищення особистісного рівня можуть входити прийоми самопізнання (самопостереження, самоаналіз, самооцінка); самовладання (самопереконавання, самоконтроль, саморегулювання) та самостимулювання (самопідбадьорення, самозаохочення). Значну роль у цьому потрібно відводити нерозривному й тісному зв'язку з практичними підрозділами для систематичного відслідковування змін, що відбуваються в них.

Особливе місце в професійній та психолого-педагогічній освіті мають посідати курси первинної підготовки та підвищення кваліфікації викладачів та організаторів педагогічного процесу. Їх доцільно створювати при вищих військових навчальних закладах із високим рівнем акредитації, потужним науково-педагогічним потенціалом та досконалою навчально-матеріальною базою, об'єднуючи підготовку спеціалістів за групами споріднених кафедр.

Для підтримання й удосконалення належного професіоналізму та сучасного науково-теоретичного рівня викладання слід також залучати науково-педагогічний склад вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України до світових запасів знань і систематичної участі в науково-дослідній роботі.

Показником зрілості науково-педагогічного складу стосовно професійної та психолого-педагогічної освіти й самоосвіти може слугувати здатність його швидко сприймати все нове й цінне в оперативній-розшуковій, слідчій, військовій справі, психології, педагогіці вищої школи та діяльності досвідчених викладачів і застосовувати це у своїй повсякденній практиці.

Третім основним напрямом професіоналізації науково-педагогічного складу вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України є подолання побоювань набутого власного професійного та психолого-педагогічного досвіду й творчого мислення при повній відповідальності їх за обґрунтованість своїх висновків і дій. Одним із перспективних способів застосування такої творчості є перехід від традиційного інформаційного навчання до методологічного.

Висновки... Зрозуміло, що здатність до педагогічної творчості приходить із досвідом і усвідомленням себе. Проте треба всіляко сприяти в цьому науково-педагогічному складу вищих військових спеціальних навчальних закладів СБ України. Адже педагогічна праця – це складна за своєю сутністю та структурою розумова діяльність. Вона потребує від науково-педагогічного складу вміння знайти й сконструювати відповідний навчальний матеріал та довести його до курсантів та слухачів за оптимальною навчальною технологією. Викладач повинен уміти встановлювати й підтримувати в навчальних колективах суб'єкт-суб'єктні відносини, викликати в тих, що навчаються, бажання й прагнення самостійно оволодіти знаннями, керувати їх повсякденною пізнавальною та практичною діяльністю.

Важливим показником педагогічної діяльності є її ефективність, яка визначається, насамперед, якістю підготовки фахівців для СБ України. У цьому контексті слід наголосити, що ефективність педагогічної праці неможлива без широкого сучасного мислення, розвиненого почуття відповідальності, постійної зосередженості, неперервних пошуків в інформаційному просторі, без дієвих шляхів, форм, методів і засобів навчання та виховання. Це творча, емоційно насичена праця, яка потребує глибоких особистісних переконань, цілеспрямованості, значних вольових зусиль, любові до своєї професії та людей, високоморальної гуманістичної спрямованості, всебічної загальної, психолого-педагогічної та військово-професійної культури. Формування й становлення науково-педагогічного складу нової формації, які відповідають розглянутим вище вимогам, сприятиме підвищенню якості підготовки офіцерських кадрів для Служби безпеки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Біжан І. В. Проблеми та шляхи удосконалення професіоналізації військових фахівців / І. В. Біжан // Наука і оборона. – 2000. – № 4. – С. 24–28.
2. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм : історико-методологічні та теоретичні аспекти [Текст] : монографія / Н. В. Гузій. – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. – 243 с.
3. Закон України „Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 року [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України від 07.07.1992. – 1992. – №27. – С. 382. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.
4. Зязюн І. А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / І. А. Зязюн // Неперервна професійна освіта / За ред. І. А. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С. 11–57.
5. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії : навч. посібник / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К. : Вид. Укр. фін. ін-ту менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
6. Кремень В. Г. Сучасна освіта в контексті реформування / В. Г. Кремень // Учитель. – 1999. – № 11-12. – С. 18-25.
7. Основы педагогического мастерства: Учеб. пособие / Под ред. И. А. Зязюна. – М. : Просвещение, 1989. – 302 с.
8. Педагогика: Учеб. пособие / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, А. И. Мищенко, Е. Н. Шиянов. – М. : Школа-Пресс, 1997. – 512 с.
9. Проблеми та шляхи розвитку вищої технічної освіти в Україні : тези доп. 5-ї Міжнар. наук.-метод. конф., 18–19 трав. 2000 р., Київ. – К. : Вид. Нац. техн. ун-ту „КПІ”, 2000. – 223 с.
10. Станкин М. И. Профессиональные способности педагога : Акмеология воспитания и обучения : Кн. для учителей шк., преподавателей сред. и высш. учеб. заведений / М. И. Станкин. – М. : Моск. психол.-соц. ин.-т : Флинта, 1998. – 363 с.
11. Указ Президента України від 20 березня 2008 року №249/2008 „Про Концепцію реформування Служби безпеки України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssu.kmu.gov.ua/sbu/control/uk/publish/article?>
12. Філософія освіти в сучасній Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. „Філософія сучасної освіти та стан її розробки в Україні”, 1–3 лют. 1996 р., Київ. – К. , 1997. – 544 с.

Аннотація

В.В.Корниенко, Г.М.Артюшин

Проблемы и пути совершенствования профессионализма преподавателей высших учебных заведений СБ Украины

На основе использования современных подходов к образованию и его развитию в демократическом обществе рассматриваются проблемы профессионализации преподавателей высших специальных военно-учебных заведений СБ Украины и повышения их педагогического мастерства как важной составной системы подготовки специалистов для Службы безопасности Украины. Особенное внимание уделено анализу профессиональных и психолого-педагогических качеств преподавателей высшей школы, а также условиям и направлениям их формирования и развития.

Ключевые слова: *профессионализм, готовность к педагогической деятельности, высшее военное специальное образование, профессиональная педагогическая деятельность преподавателя высших военных специальных учебных заведений.*

Summary

V.V.Korniyenko, G.M.Artiushyn

Problems and ways of perfection of professionalism of teachers of higher educational establishments of Security Service of Ukraine

On the basis of the use of the modern approaches to education and its development in the democratic society the problems of professionalism of teachers of higher special military-educational establishments of Security Service of Ukraine and increase of their pedagogical mastering as the important component of the system of preparation of specialists for the Security Service of Ukraine are examined. Special attention is paid to the analysis of professional and psychological-pedagogical qualities of teachers of higher school, and also to the terms and directions of their forming and development.

Keywords: *professionalism, readiness to pedagogical activity, higher military special education, professional pedagogical activity of the teacher of the higher military special educational establishments.*

Дата надходження статті

„09” жовтня 2008 р.